

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetési-díjak
és reclamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébetér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Pest april 17.

(R.) Jelen voltam tegnap az országos gazd. egyeslet választmányi ülésében. A köz-telek további kiépítéséről és több érdekes tárgyról volt szó, melyek közt kiváló helyet foglalt el egy bizottsági véleményes jelentés az országos raktározásról, mely Tomasics ur tollából folyt és általa adatott elő. E kitünő szakavatottsággal szerkesztett mű a gazd. lapokban meg fog jelen-
leni, s arra előre is figyelmeztetem Bé-
késmege olvasó közönségét.

Az országos raktáraknak egyik rendeltetése az, hogy az azokban egybe folyó nyerstermények tömegesíttessenek, a kereskedés közügyébe helyeztessenek és a világpiacra kellőleg elkészíttessenek, tehát tisztítottassanak, sortirozotassanak, a mi természetesen azt hozza magával, hogy csak u. a. minőségű áruk tömegesíthetnek osztályonkint p. tiszavidéki, fehérvári, bánati stb. buzák külön-külön. Az áruknak ily rendszeres tömegesítése világpiacképesé tétele azoknak kelendőségét, megbízhatóságát, hitelét mennyire emelné ezt magyarázni felesleges.

A raktárak másik célja, hogy az, a ki áruját, terményét beraktározza arra azonnal elöljeget kaphasson.

Valamint, hogy a vélemények minden politikai, közgazdasági intézmény életbeléptetésének mikéntjére nézve főképen két cso-

portra oszlanak; úgy a raktározás körül is két különböző felgóság és törekvés áll egymással szemben a t. i. a centralisáló és decentralisáló.

A centralisták a raktárakat csupán a fővárosban törekszenek felállítani, míg az ellenvéleményűek azokat nem csak ott, hanem a vidékeken is szükségeseznek tartják.

A jelentés egyik és másik rendszert ismerteti s kiemeli a decentralisált rendszer előnyeit a másik felett különösen hazai viszonyainkra alkalmazva, hol már a decentralisált vasuti hálózat maga a központi raktározást kívánja, ellenben a másikat, az Amerikában u. n. elevator rendszert maga után vonja.

A központosított rendszernek tagadhatlan előnye, hogy nagyobb praecisióval üzemel, hogy a készlet így a fővárosban centralisált kereskedelem és pénzügy keze ügyében van. Azonban az elevator rendszer is egységes kezelést feltételez, miszerint a kereskedőnek nincs szüksége a vidéken vizsgálgatni a beraktározott áru minőségét, mert a készletek mustrákban folyvást praecis evidentiában tartása neki e tekintben a központon is teljesen megbízható, hiteles tájékoztatást nyújt. Az elevator rendszer szerint az árut p. az alföldről, mely Galiciába lesz szállítandó, nem kell előbb Pestre sétáltatni, hanem vihető az alföldi raktárakból egyenesen rendeltetése felé stb.

Amerikában az elevator rendszer diva-

toz, ott nyerte elnevezését is. Ott az elevator, vidéki raktár, már oly szükségesség, mint akár a posta, a fogadó, a vasut stb. ez idézte elő és teremtette meg ama számos kereskedelmi nagy központokat, minők csak Amerikában és csupán ezen a hasonló decentralisált közgazdasági intézményekből fejlődtek ki.

Az elevatorok — mondom — Amerikában valóságos életszükséget pótolnak. A gazda p. beviszi buzáját, mely azonnal sortiroztatik, arról igazolványt nyer és azzal terményének végképen búcsút mond, neki nincs többé bizonyos 100 köből buzája, hanem bizonyos értéket képviselő igazolványa, melyre pénzt vesz kölcsön vagy azt az árú folyó mértéke szerint eladja.

A raktári intézmény maga nem üzérkedik, üzérkednie nem szabad, mert így az árú keletére nagy pressiót gyakorolna, továbbá az áru-osztályozási eljárás a kereskedői érdekeltségtől alteráltatva, nélkülözne ama tisztaságot, mondhatnók tárgyilagosságot, mely ily intézet leglényegesebb feladata.

12—13 millióba kerülne ezen elevator rendszer életbeléptetése, mely összeg bizonyosan csekélynek mondható azon roppant lendülethez képest, melyet az gabnakereskedésünknek adna, feltéve, hogy a gazdaközönség annak előnyeit felismerni nem késnek.

TÁRCA.

Nézetek

a folyók szabályozására s az árterületek ármentesítésére nézve ajánlott különböző módokatokról, s különösen azon elvekről, melyek szerint lesz végre hajtható a Körös-Berettyó folyók szabályozása, s árterületeik biztosítása, — tekintettel a már kész építményekre.

Bodoky Lajostól.
(Folytatás.)

III. A víztömegek öszpontosított levezetése.

A fentebbi fejtegetésekből minden további okoskodás nélkül következik, hogy a folyók víztömegeinek kártalan levezetésére csak egy célhoz vezető mód létezik, mely a mellett, hogy a folyó életére legjótékonyabb hatással van, egyszersmint legolcsóbb is: „A vizeknek egy mederben, vagy a menyiben a folyó víztömege koronként, a rendes vízmenyiséget sokszorosan felülhaladná, s ily rendkívüli tömegeknek a folyó víztömeg nem lett volna képes elegendő bőmedret vájni, — a meder mind két partján egymástól kellő távolban épített töltések közti levezetése.”

Ezen szabályozási rendszer keresztül vitelénél

előforduló munkák minőségre nézve, a szorosabb értelemben vett folyó vagy inkább mederszabályozási; és tisztán ármentesítési építkezésekre oszlanak.

A meder szabályozási építkezések célja, a folyó víz tömeg erejét azon fokra emelni, melyre az magától is kifejlődött volna, ha természetes vagy mesterséges akadályok által nem gátoltatik. Az ide vonatkozó munkák állanak tehát.

a) A medernek a völgy legnagyobb esetű vonalán vezetéséből; miután mint fentebb láttuk, a sebességnek s így a víz tömeg hatásának, egyik tényezője az eset. E célból a mederkanyarói átmetések által levágandók.

b) A víz tömegnek az előbb leirt mederben egyesítéséből; mi végett minden fokok és mellék kitorések elzárandók, a hol pedig a most említett elágasás folytán élet erős meder hiányzik, ez hosszabb csatorna ásás által elő állítandó.

c) Az így megállapított folyó mederből, minden folyási akadályoknak, — minők a szűk hid nyílások, fenék gátok, a mederbe hullott tárgyak stb. eltávolításából.

d) Olyan helyeken, hol a partok folytonos szakgatása, s így a medernek túlságos kiszélesedése következtében, a fenék felesapoltatik, a meder keresztelvényének a szabványos méretekre visszavezetéséből, mi által a víz elvesztett ereje helyreállítván, a fenék iszapja ki fog tisztítani.

e) Végre minden oly építkezésekből, melyek részint az iszap képződés, részint a partszakadások elhárítására vagy megakadályozására szolgálnak.

Ármentesítési építkezések alatt, tulajdonképen az oly alacsonyabb helyeknek töltések általi megvédését értjük, hol a víztömeg, dacára a fentebb vázolt s erejét fokozó szabályozási építkezéseknek, nem képes oly medret elő állítani, mely szükséges volna az egész víztömeg befogadására.

A védtöltések felállításánál arra kell ügyelni, hogy a helyzeti körülményekhez képest, az egymással átellenben fekvő töltés vonalak közti tér elég nagy legyen, a földszin felett elfolyandó, esetleg legnagyobb víztömeg levezetésére, a töltés teste a kitartandó víznyomásnak megfelelő szilárdsággal bírjon; végre a vonal iránya úgy vezettesék, hogy a mennyire lehet az egyenes vízrohamtól megkímélve legyen, s a két átelleni vonal egyenközűségét megtartsa. — Ez utóbbi körülményre különös gond fordítandó, mert ha a töltés közökben hirtelen változások fordulnak elő, ezek a tiszta víz nyugodt lefolyását is nagy mértékben zavarják, de különösen veszélyesek jégzajlás alkalmával, a menyiben a szélesebb felületen képződött jég, egyszerre szűkebb nyílásba sodortatva megtorlódik, s sokszor a töltések átözönlését s keresztül szakítását okozza.

Az ármentesítési munkálatokhoz sorozhatók még a töltések által bezárt területeken összegyűlő eső-

Az országos gazd. egyesület köszönetet szavazott T. urnak nagy szorgalommal és avatottsággal irt értekezéseért és elhatározta, hogy a ministeriumhoz ily értelemben fog felterjesztést intézni.

Ebből állt a tegnapi ülés fő momentuma. Még egy nagy fontosságú tárgya lett volna az okszerű trágyakezelésnek mi módon ismertetése és terjesztése hazánkban, de az idő elhaladván, a tárgyalás máskorra halasztatott.

Tanácskozás folytán nem egyszer jöttek a vidéki gazd. egyesületek, mint haladási tényezők, mint gazdasági haladás ügyének természetes szövetségesei szöbe. Boldog Isten! gondolám, itt úgy, beszélnek a vidéki gazd. egyesületekről, mint a gazd. érdekek fennálló és teljes működésben levő fókuszairól; holott maga a Békésmegyei gazd. egyesület, mely pedig a legjobb hírnek örvend, teljes dissolutiónak megy elé. Megfoghatatlan valóban a gazdaközönység közönye ezen nagyra hivatott egyleti ügy iránt. Azonban azt tartom az országos gazd. egyesület sem felel meg a fennforgó viszonyok közt hivatásának teljesen addig, míg jelen ismét akadémiá szintű karakterét le nem vetkezi, a vidéki egyesületekkel organikus összeköttetést nem tart fenn, mi által ezek is tápot nyernének, a központi egyesület is hatékonyabbá, életképesebbé, érdekeltébbé válnék. Nem elegendők a gazdasági lapok, mert azoknak fájdalom csekély olvasó közönsége van, nem elegendők a szebbnél szebb jegyzőkönyvek s feliratok, melyeknek egyébiránt eddigi nagy hatását hálással kell elismernünk, több életet kell ezen egyesületnek adni, melyel a viszonyokhoz mért legalkalmasabb utakon a mindennapi életre s nevezetesen a vidéki gazd. egyesületekre is folytonos stimulans érdekbefogó hatást gyakoroljon, mely gyakorlottabb élet kisugárzásának viszont, magára a központi egyesületre is a legkívánatosabb hatása várható.

Országgyűlési tudósítás.

Ápril 20. Napirend azeperjes-tarnowi vonal Magyarországra eső részének kiépítéséről szóló javaslat tárgyalása. Pulszki A. központi bizottság előadó

és hó vizek leeresztése végett végrehajtandó építkezések is.

A Körös Berettyó folyók, s mellék vizeiknek rendezése e módszer szerint tervezettek keresztül vitetni; sőt a felsőbb vidéken a tervelt építkezések nagyrésze már végre is hajtott, sajnálattal kell azonban ki jelenteném: miszerint azon adatokkal ez idő szerint még nem rendelkezem, melyből egész bizonyon meg lehetne ítélni, hogy hajtattak-e ezen építkezések minden részleteikben végre, hogy — tekintve az egyes folyók legnagyobb vízmenységét s az illető helyi körülményeket — a fentebb röviden előadott kellekeknek tökéletesen megfeleljenek; így a mit a Körös-Berettyó völgyén végrehajtott, s végrehajtandó munkálatokról, s az elsőb- bek hiányairól mondandók, egészen általános értelemben veendő.

A meder szabályozási munkálatok szerény nézetem szerint, a lehető legcélszerűbb módon tervezettek, s itt nem a terv, hanem a kivitel sorrendje volt nagy mérvben hibás; a helyett, hogy az egyes Körösöknél tervelt egyenesítések létesítésével bevárattott volna, az alsó-hármas-körös átmet- zéseknek legalább bizonyos fokig leendő kiképző- dése, az egyes Körösöknél tervelt átmetzések mind kiásattak, s a nagyobb eset s így nagyobb víz erő által tökéletesen ki is képeztek, a befogadó egyesült Körös-meder kanyaróinak kiegyenesítése pedig fél munkába hagyatott.

A szabályozás előtti meder hosszának, a mostani

olvassa jelentését. Simonyi Ernő a törvényjavaslat tárgyalását elhalasztatni indítványozza, s azt kívánja, hogy a ministerium ez után maga dolgoztassa ki az építési terveket, s azok alapján boesátkozzék alkudozásokba a vállalkozókkal. Bujanovics Sándor az elhalasztás, Horn E. pedig Simonyi E. által az ajánlott terv ellen szólanak. — A ház nagy többsége elfogadja a közp. biz. előterjesztését, mely a részletes vitánál is el lön fogadva.

Ápril 21. Napirend az irtványokról szóló javaslat. A törvényjavaslat vita nélkül elfogadtatik a részletes tárgyalás alapjául. A részletes tárgyalásnál lepte meg a házat a Nyáry Pál gyászos végéről vett hír, mire elnök az ülést 10 percre felfüggeszti. A 10 perc letelte után bejelenti elnök a szomorú hír valóságát, mire Justh József a tárgyalás félbeszakítását indítványozza. Az ülés erre bezárattott.

Ápril 22. Elnök meleg szavakban ad kifejezést a Nyáry Pál elhunyt feletti közös fájdalomnak, mit jegyzőkönyvileg is kifejez a ház. — Pauler Tivadar minister felel Schwarz Gyula és Ghyezy Kálmán interpellatioira. Schwarz Gyulának azt feleli, hogy a kormány a placetumot igen is jogerejűnek tekinti, és egy a latin és görög szertartású püspökökhöz intézett levélben kifejezést is adott e nézetnek. Schwarz Gyula megnyugszik a minister válaszában. — Ghyezy Kálmánnak ezeket mondja; a törvény elismeri minden, és így a kath. egyház önkormányzati jogát, is az állam felügyeleti jogának épségben tartása mellett. Azonban a mennyiben az autonomai gyűlés határozatai a törvényes gyakorlaton alapuló viszonyok megváltoztatását céloznák, azoknak fogantatba vétele előtt a törvényhozás hozzá járulását és jóváhagyását multhatlanul szükségesnek tartom. Annak folytán a kormány az autonomai gyűlés határozatait, mihelyt eléje lesznek terjesztve, az ügy fontosságához mért tanulmányozása tárgyává teendő. — Ghyezy a válasszal megelégszik. Zichy N. szintén. — Következik az irtványokról szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása, mely csekély változással el lön fogadva.

Franciaországi események.

A Páris körüli harcok folyton a legnagyobb elkeseredettséggel folynak. Mac-Mahon katonái még mindig nem képesek megtörni a commune csapa-

tok kitarását. S most már csak rendszeres ostrommal lehet a fővárost bevenni, melyben a folyton növekedő éhség hatalmas szövetségese leend a parlamenti seregeknek.

Páris a legközelebbi bombázások alatt is már többet szenvedett, mint a német egész ostroma alatt. A híres diadalív rommá van löve, s a leg- szebb épületek szintén hasonló sorsra jutnak, s így a szép Páris ma már a legszomorubb képet mutatja, — és a pusztítást francia golyók okozzák.

A commune napjai azonban dacára az erős kitar- tás- és megfeszítésnek, úgy látszik megvannak számlálva. A sereg fegyelme a lehető legrosszabb, s már a békésebbek kezdenek is felhagyni a szolgálattal, s visszahúzódnak tüzhelyeikre, a zászló- aljak 400 emberre olvadtak le, ehez járul a folyton növekvő élelemhiány, mely Párist előbb utóbb a megadásra fogja kényszeríteni; az ostromló se- regek pedig naponkint szaporodnak, közelebről Duerot tábornokot várják 32,000-nyi pihent se- reggel, melynek feladata leend a város körülzá- rása.

A kiegyezés reménye ma már teljesen eltűnt. — A commune hallani sem akar a békéről. A versaillesi nemzetgyűlést nem kevésbé harcias el- vek vezetik. A békealkuvásokra irányzott indít- ványokat egyszerűen elveték. S így a kérdés meg- oldása egészen a kardra van bízva, s még sok vér, pusztulás és rom után várható csak a béke létrejötte, s talán csak akkor, ha már nem lesz- nek, kik egymást öljék, pusztítsák.

Legujabbak.

Bécs, ápril 24. Az örvidék feletti tanácskozások már úgy szólván be vannak fejezve. Mint hírlők, Andrassy a Hohenwart ministerium e kérdésben való tartását igen dicsérte, miután ez osztrák ér- deket szigoruan óvta, de a kérdés megoldását meny- nyiben tőle függött, előmozdította.

Brüssel, ápril 24. Havreből jövő hírek szerint Napoleon a francia parton kikötött volna.

Páris, ápril 22. A független lapoknak a commune elleni tollharca mindig hevesebb lesz. „Bien public,” mely a réa kimondott lefoglalás dacára is megjelent, most erőszakkal konfiskáltatott mi miatt minden hírlap fel van háborodva. Ugy látszik, a communebe félelem szállott.

Bécs, ápril 24. Olaszország királya az osztrák- magyar-olasz pénzügyi egyezmény megkötése al-

hossz a fehér-körösöknél, 77%-át a Fekete-Körös 62%-át a Sebes-Körös 55%-át a Berettyónál 55%-át teszi, az egyesült Körös pályája pedig eredeti hos- szának 44%-án terveltetik leszálltatni.

A medrek kiegyenesítése tökéletesen helyes arányban áll egymással s e tekintetben nem hibá- zik egyéb, mint hogy az egyesült Körösön tervelt átmetzések is mielőbb kellő mérvben kiásattas- sanak.

Nem hallgathatom el, miszerint tekintve az egye- sült Körösök alsó részének csekély esetét, — itt igyekeznünk kell minden alkalmat megragadni, az eset, s így a sebesség emelésére, hogy a nagyobb sebességgel betóduló víztömegek, minél gyorsab- ban lefolyhassanak, s ha valahol itt kell a magán érdekeket szigoruan alá rendelnünk az általános érdekeknek, s mégis éppen itt követtetett el azon nagy hiba, hogy Szarvas városa rosszul felfogott érdekében, a már nagy részben kész 18-a átmet- zés, mely a folyó legrégibb folyását 3½ mértföldel rövidítette volna, betömetni engedélyeztetett, s a folyam másik három átmetzés által olymódon ren- deltetett szabályoztatni, hogy az Szarvas alatt meg- maradva, a régi pályát csupán 2 mértföldel tegye rövidebbé.

Ha a 18-a alatti átmetzések kellő mértékben kiásatnak, s kiképződnek, Szarvas városa drá- gán fizetendő meg azony előnyt mit egy folyó nyujt,

mely előnyt különben némi költséggel, úgy a sza- bályozásra mint a városra nézve sokkal célszerűb- ben ellehetne érni az által, ha a viz rendes folyá- sával a 18-a átmetzés meghagyatnék, Szarvas vá- rosa pedig zsilipek segítségével láttatnék el élő vízzel.

Van még egy ága a mederszabályozásnak, mely tudomásom szerint a Körösöknél vagy egészen fi- gyelmen kívül marad, vagy csaknem nagy sike- rű, s hamar elpusztuló építkezések által eszközl- tetik, értem a meredek partszakadások megakadá- lyozását, s a felette kiszélesedett, s e miatt fel- iszapolt fenékekkel bíró meder részeknek, a szabvá- nyos szélességre összeszorítását. E célból rendszeren rözsé sarkantyúk építettek, melyek majd minden nagy víz után a fejeiknél, éppen fenállásuk követ- keztében képződő mélyedésekbe bukznak, — a sar- kantyúk ha egymástól kellő távolban, s elegendő számmal építettek, megfelelnek a célnak oly hely- keken, hol meredek partok védelme, vagy egyes partszakadások folytán létesült partöblök feliszapol- tatása a feladat, de hol nagyobb hosszban, a fo- lyót úgy akarjuk össze szorítani, hogy a víz tü- kör felemelését okozó fenékiszapot maga a víz ereje kitisztítsa; a sarkantyúk kellő sikert nem eredményeznek, ily helyeken nem kerülhetjük el a párhuzamos partoknak, ott hol leniök kell, mes- terséges felépítését. Hogy ezen párhuzamos partok hol? minő anyagból? építendőek, az csak részletes tervek s költségvetések alapján lesz meghatároz- ható. (Folytatása következik.)

kalmából Lónyay közös pénzügyérnek a Maurizius és Lazarus-rend nagy keresztjét adományozta.

Bécs, april 24. Ma az itt élő, de nem a reichstaghoz tartozó lengyelekből küldöttség megy Grocholskyhoz, hogy bizalmi föliratot nyújtson át. A manifestációra állítólagosan néhány lap azon állítása adott volna okot, hogy az új minister nem bírja földie rokonszenvét.

Róma, april 23. A pápa betegségére vonatkozólag hírlik, hogy jobb lábának daganata altestére is elszármazott, gyakran a lélekzésben is akadályozva van. Az új pápaválasztásra vonatkozó hírek demontiroztatnak.

Páris, april 23. A commune rendeletére mátol kezdve minden 19—45 éves férfinak katonai szolgálattal kell tennie. Bergeret, ki a commune meghagyása folytán szabadlábra helyeztetett, ismét részt vett egyik közelebb tartott községtanácsülésben. Vanves és Issynél csönd uralg.

Versailles, april 24. A támadás még nem kezdetett meg, a Valerien erőd azonban bombázza a fölkelők állásait. A hír, hogy a Charenton-erődöt a csapatok megszállták, nem igaz. Közbejött egyenetlenkedések miatt a poroszok nem engedik meg St-Denisnél az élelmiszerek bevitelét Párisba.

Versailles, april 23. Thiers tegnap azt közölte a tizenötös bizottmánnyal, hogy a kormánynek hadcsapatai legközelebb Párisba bevonulnak. Mult éjjel Dombrowszky egy torlaszt vett be rohammal azonban rövid küzdelem után visszanyomattott. Az algiri utóbb érkezett hírek nagyon aggasztók.

Ujdonságok.

— **Megyénk orvosi és gyógyszerészi egyetemenek** legközelebbi gyűlése majus 15-én fog megtartatni. A gyűlésen a folyó ügyek mellett következő résznél szak-, résznél népszerű tudományos felolvasások fognak tartatni: Csaba városa kórházának és szegény-gyámoldájának történeti vázolata dr. Bende Alberttól. — Adatok a rák-műtétek értékéhez dr. Hajnal Istvántól. — A földrendések újabb (Falb-féle) elméletének ismertetése dr. Kovács Istvántól. — Egy epehólyag sipolyos beteg korrajza epekövek bemutatásával dr. Lux Jakabtól. — A gyűlésen, mely a casinó helyiségeiben nyilvánosan fog megtartatni, mindenki, ki magát megyénk területén úgy is meglehetősen gyér ilyenmü mozgalmak által érdekelve érezi, nem csak szivesen leend látva, de ezuttal tisztelettel meg is hivatik. — Dr. Kovács István a rendezéssel megbizott egyleti alelnök.

— **A tornászok működnek.** A megyeház kertje kezd népesedni, apró vörös inges gyermekek futkossák be a tért, s a torna eszközökön mutogatják jártasságukat. Érdekes nézni a kis hősök mutatóványait, kik a tornászat baleseteinek oda sem néznek, legföljebb hangos kacajjal kísérik azokat; néző közönségük naponkint meglehetősen számmal van, kikkel magunk is azon véleményben vagyunk, hogy talán a jelen hívűs napokban jó volna az órákat nem tartani meg, könnyen a meghülés veszélyének levén kitéve az illetők.

— **Nyáry Pál** temetése Pesten vasárnap délután roppant közönség részvéte mellett ment véghez. Beszédet tartottak felette: Török Pál superintendens és Szilády Áron képviselő és lelkész, a város végénél pedig Jókai Mór gyönyörű beszédben bucsuzott el a rendületlen hazafi, az igazságos bíró, a nemes emberbarát, a megtestesült becsület s a jó barától. — Nyáry Pál 1806-ban született Pestmegyében Nyáregyházán. Nyilvános szereplését mint alügyész kezdte meg. 48. mart. 15-ike mint pestmegyei alispánt találta, s hogy a fővárosban e napon komolyabb zavargások nem történtek, egyenesen az ő erélyének számítják be. A szabadságharc után halálra lett ítélve, melyet azonban fogságra változtattak át. Nyilvános szereplését 1860-ban ujjalag folytatá mint pestmegyei első alispán, de a provisorium bekövetkeztével ismét visszavonult, 65. óta mint országgyűlési képviselő szerepelt s a baloldal egyik vezérférfia volt. Különösen mint megyei ember volt ismeretes annyira,

hogy a megyei élet utóbbi történetét Nyáry Pál nélkül megírni sem lehetne. — Gyászos végét zilált anyagi viszonyok okozák, melyben meghittebb barátai is érdekelve voltak, s a független jellem a kötelezettséget túrni nem bírván, — ily szabadulást keresett. — Nyugodjanak békével porai!

— **Vasárnap délután** Lederer mészáros kutyái egy 10—12 éves gyermekre rohantak, csaknem széttépik, ha a hangos sikoltozásra segély nem érkezik, mely a gyermeket érzékeny sérelmek után bár, de megszabadítá a dühös ebektől. — Éber policia! hol késel az éji homályban? — Hetfőn reggel egy Gyulai Pál nevű napszámos Silberstein fűszeres boltja előtt halva rogyott össze, — hihetőleg szélhűdés érte.

— **Uj nemü polgári házasság.** Városunkban közelebb egy fiatal ember szerződésileg egybekelt egy férjes nővel oly kikötés mellett, hogy hat évig egymást szeretni fogják, mely idő letelte után új szerződésnek lesz helye. — Sic fata tulerunt, — így hordták el a fat.

— **A helybeli műkedvelők** második előadása e hó 23-án tartatott meg. Ez alkalommal a „Nyolcadik pont“ és a „Tiszaháti libácska“ című vígjáték kerültek színre. Az elsőben Farkas Mariska k. a. (Santenis fiatal özvegy), Habinay Gizella k. a. (Róza), Zöldy János (Dubreuil) és Czifra Imre ur (Gerard Raoul) szerepeltek; a másodikban Németh Mariska k. a. (Ágnes), Ujjfalussy Gyuláné asszony (Alpáriné), Czifra Imre ur (Berki) Dobosfi Alajos ur (Alpári), Kövér László ur (Zabfalvi) és Paulovycz Béla ur (Jakab.) Mindkét darab előadása összességben és sikerülten ment végbe nők és férfiak egyaránt kifogástalanul feleltek meg feladatuknak, úgy hogy a nagyszámu közönség igazi élvezethen részesült. Az előadás sikerében Németh József urnak nem csekély része van, ki sok buzgalmat és tapintatot fejtett ki rendezői minőségében. Előadás után a közönség egy része a műkedvelőkkel a casinóban terített asztalok mellett találkozott, minnek vége — mint előre sejtethő volt — tánckeredés lett, s a multság jó kedvűen folyt reggeli 3 óráig.

— **A műkedvelői előadás** összes jövedelme 201 frt 50 kr. volt. Felülfizettek: gr. Wenckheim Károly 10 frtot, N. N. 6 frtot, öz. gr. Wenckheim Józsefné 5 frtot.

— **A megyei iskolatanács** e hó 24-én a megyeház termében ülést tartott, melyről legközelebb kimerítő tudósítást közlendünk. Felemlítjük egyszerűen, hogy jövőre az iskolatanács üléseiről mindig rendszeres tudósításokat hozandunk.

— **A legutóbbi műkedvelői előadás** alkalmával a nőegylet javára kisorsolt női piperecikkek nyertes nevei ezek: Sabina, Olimpia, Benedek, Longinus, Vidor és Klára. A nyeresemény tárgyak a nőegylet elnökségénél vehetők át.

— **Gyulán**, egy harmadik temetkezési egylet van keletkezésben.

— **Vizszabályozási dolgok.** A hosszufoki szab. társulat f. aprilhó 20-án Békésen rendkívüli közgyűlést tartván, ez alkalommal a megrongált társulati védtöltéseknek helyrehozására és az 1863. évről még fenlevő inségi tartozás végleges törlesztésére százezer frtot szavazott meg, mely összeg birtokaránylag vettetik ki, illetőleg hajtatik be a társulat érdekelteitől. — Br. Wenckheim László a közp. vizszabályozási bizottság elnöke, az aradi malomcsatorna és a pél-gyula-csabai élővizvezető csatorna-társulat tagjaival, a két társulat között fenforgó némely viszonyok felismerése tárgyában f. hó 27-én fog tanácskozmányt tartani. — Ugyancsak b. Wenckheim L. elnökle alatt a pél-gyula-csabai élővizcsatorna megszüntetése iránt Békés város által beadott panasz tárgyában az érdekeltekkel e hó 29-én Békésen tanácskozást tartand. — A Körös-Berettyó szab. központi ig. választmány pedig e hó 30-án K.-Kadányban ülést tartand, melynek tárgyát az országgyűlés által Körös-Berettyó szab. célokra a f. évre megszavazott kétszázezer frtnak mimódoni felhasználása

és e tekintetben a kormányhoz teendő javaslat képezzend.

— **Beküldetett** „Az angol nyelv levél szerinti önkutatás“-nak IV. és V. füzetet. Irta Psenyeczky Nagy Sándor, — egy-egy füzet ára 30 kr. — e célszerűen irt munkáról már volt alkalmunk megemlékezni s most ujjalag ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Megkaptuk** az „Omnibus“ című politikai és társadalmi napilap több számát, szerkeszti Balázs Sándor ismert írónk. Előfizetési ára félévre 5 frt, negyedévre 3 frt, — az előfizetések a lap kiadóhivatalába (Pest, barátok tere 8-ik szám) küldendők.

— **Meghívás.** A alsó-fehér-körösi szab. társulat érdekelte tagjai a megrongált védtöltések helyrehozására szükségeselt pénzüsszegnek mimódoni megszerzése tárgyában f. év május 3 án d. e. 10 órakor Gyulán a megyeház nagy termében tartandó rendkívüli közgyűlésre megjelenni kéretnek. — Gyulán april 23-án. Farkas Béla társ. elnök.

Gazdaszat, ipar és kereskedelem.

— **A békésmegyei gazdasági egylet** f. é. april 2-án tartott igazgató választmányi ülésében, több apró tárgyon kívül a következő közérdekűek intéztettek el:

1. A földmívelési ministeriumnak a községi tenyész bikák ügyéről tett kérdésére adott válaszában, egyletünk felhívja a nevezett ministeriumot, hogy — miután egyrészt a legtöbb községben a tehének száma a bikákéhoz felette nagy (60 : 1, sőt néhol 80 : 1, s ennek sajnos következménye a szarvasmarha elsatnyulása, másrészt egyesek tenyész bikákat költség szempontjából a közönség számára sem nem nevelhetnek, sem nem tarthatnak: vegye az állam a szarvasmarha tenyésztésnek vezérletét, úgy mint a lovakét, kezébe aként, hogy Mezőhegyesen és egyéb alkalmas kincstári birtokon kintinó tenyészbikákat nagy számmal neveljen és mielőbb azon rendszer életbeléptetését siettesse, melyszerint a községeknek nemes tenyész bikákat a hágtási idényre elegendő számmal évenként bérbe adhasson. Addig is azonban, míg ez bekövetkeznék, az illető községek bikahiányát segítsen és a Mezőhegyesen évenként tartatni szokott árverésen az eladásra kerülő bikák felét a jelentkező községek számára mérsékeltebb áron tartsa fenn.

2. Az egylet idei teendői a következőkben alapítottak meg:

a) A tavaszi közgyűlés május 29-re tüzetett ki.
b) Julius 10-én B.-Csaba határán arató és kaszáló gép verseny fog tartatni, melynek rendezője Rimler Pál elnökle alatt megalakittatván, annak a Marsh-féle vagy ahhoz hasonló kéveköti aratógép megszerzése különös utasítással adatott s az egész versenyre 3 arany és 3 ezüst éremdíj rendelkezésére bocsátatott. A programok és meghívások később fognak szétküldetni.

c) A rendes tavaszi lóverseny a nagy vizek miatt sept. 17-re halasztatott s egyuttal annak életkítése céljából a földmívelési ministerium egy 50 aranyas évenkénti államdíj engedélyezésére felkértetett.

d) Ősszel egy szántás és ekeverseny fog később meghatározandó időben és helyen rendeztetni.

3. Az igazgató bejelenti, hogy a „buzatultermelés káros volta“ felett tartott pályázatban díjakat nyert Koller- és Mokry-féle pályamunkák 1000—1000 példányban a földmívelési ministeriumnak kívánságára, terjesztés végett felküldettek. Ez alkalommal elrendeltetett, hogy az egylet birtokában az utóbbiból fenmaradt 1000 példányból a tagoknak illetménye, s a maradék a községi iskolákban ösztöndíjjal ingyen kiosztassék.

4. A földmívelési ministeriumnak sajt készítőtársulatok alakítására vonatkozó felhívása, nemkülömben egy népszerű trágyakezelési kézi könyv-

re nyitott pályázata megyénkben buzdítólag közzététetni rendeltetett.

5. Ugyanazon ministerium felhívására a gyapju gyári mosatására nézve megyénkben tett tapasztalatok egyletünk által összegyűjtetvén, felküldetni rendeltettek.

6. A közmunkateher eddig kizárólag a mezőgazdaságra súlyosodván, holott a közutakat nem csupán a földes- és jármos-gazda, hanem az ország minden rendü lakosa igénybe veszi, az egylet folyomodik a képviselőházhoz az iránt, hogy a közmunkateher igazságosabban osztassék fel.

Közli **Mokry Sámuel**
egyleti titkár.

Az „Anker“ élet- és járadékbiztosító társulat 1871-ik év március havi üzletkimutatása.

Benyújtott bevallás: 666 darab 844,328 frt; ezek alapján lön kiállítva: 550 darab kötvény 508,030 frt halálesetre, — és 222,646 frt. életetetre.

A havi bevétel pedig volt 83,939 frt 57 kr haláleseti díjakban, — és 106,606 frt 40 kr kölcsönös túlélesi betétekben.

Halálesetekért kifizetett az „Anker“ f. é. márt. hóban 32,317 frt 65 kr.

F. év január hó elsejétől kezdve, — március hó 31-ig benyújtott 2020 bevallás: 2,669,764 frt; ezek után kiállítva lön 1901 kötvény 2,451,895 frt.

Ugyan ezen időszakban az összes bevétel volt: haláleseti díjakban, 301,832 frt 72 kr, kölcsönös túlélesi betétekben 308,389 frt 20 kr, összesen tehát: 610,222 frt.

Ez évbéli összes halálesetekért fizetett az „Anker“ 71,265 frt 83 krt, mely összegből a magyar korona országra jutott 24,000 frtön felül.

Hetivásári tudósítás.

Csaba april 22. A behozatal közepszerű volt; az árak élénk kereslet mellett következők voltak: buza 4—5.50—60 krig, kukurica 1.80—2.20—30 krig, árpa 1.75—2 frtign.

Latzko A.

Nyiltér.

Bizományi üzletek, postahivatalok, ügy-nökök, lottokezelők, valamint mindazon cégek, kik bizományi eladását az általunk birtokolt

20-ad rész 1839. sorsjegyeknek,

ugy szinte mindenféle részletfizetési jegyeknek magukra vállalni óhajtják, felkéretnek hozzánk fordulni, s biztosíthatjuk őket, hogy ajánlataik a legelőnyösebb módon fognak figyelembe vétetni és nékiek a legelfogadhatóbb feltételek fognak ajánlatni. —

Pirnitzer testvérek

Bank és váltó-üzlete Pesten, Dorottya utca 10. sz.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

Hajóssy Otto.

HIRDETÉSEK.

11—22

KELLER ÉS ZSITVAY

selyem és női divat-kelme raktárunkban

PESTEN

Szervitater 6-ik szám.

A legújabb selyem, gyapju és gyapot női divatkelmek,

KÉSZ NŐI RUHÁK,

ÉS MINDENFÉLE FELÖLTÖK,

valamint több más női divatcelkek

dús választásban és lehető jutányos áron kaphatók.

Saját szabóműhelyünkben készíttetem ruhákat a legújabb divat szerint gyorsan, izléstjesen és jutányos áron mellett.

Kelmementák vidékre készséggel küldetek, a megrendelések pedig kiváló figyelemmel és gyorsan hajtataknak végre.

Lyoni selyem-kelméből gyári raktár.

25)

20-ad rész 1839-ki sorsjegyek 11 frt 50 kr.-jával minden további fizetés, de biztos nyeremény mellett. Még csak hat huzás leend, legközelebbi 1871. év június 1-én.

A naponta hozzánk érkezett óhajtásoknak engedve, elhatároztuk magunkat, hasonlóul az 1864-iki 20-ad rész sorsjegyekhez

1839-ki sorsjegyeket

36) 20-ad részben 11 frt 50 kr-jával eladni. 2—3

A vételnél 11 frt 50 kr. lefizetés után kap a vevő egy általunk kiállított, — a serie- és számmal ellátott eladási levelet, melynek erejénél fogva minden további fizetés nélkül, a nyeremény 20-ad részét kapja.

Ez által lehetőség nyújtatik mindenkinek ezen kedvező államkölesönből több seriesek vétele által a biztos nyereményre, — a mennyiben

1 ór. Már csupán hat huzás leend — legközelebb 1871. június 1-én — melyekben a számoknak minden biztonnyal huzatniok kell;

2-or. Minden ily kisorsolt 1839-ki 20-ad részletet — a számhuzás előtt egy hóval — 13 frtjával visszaveszünk.

Tekintve az előnyöket, a résztvevést nem tudjuk eléggé ajánlani, — vidéki rendeléseket azonnal és pontosan — ugy szintén utárvétel mellett teljesítendünk.

PIRNITZER TESTVÉREK

váltó-üzletük, Dorottya-utca 10. sz. a.

Árlejtési hirdetmény.

Tekintetes Békésmegye bizottmánya ex 44—1871. sz. végzése folytán a csabai indóház közelében 4500 frt értékű terméskő és kavics szállítandó, mely szállításra f. é. máj. 15-én d. e. 10 órakor Békésmegye I. alispáni hivatalában nyilvános zártírasos árlejtés fog tartatni.

Felhivatnak tehát vállalkozni óhajtók, miszerint 450 frt bánompénzzel ellátott zártírasos ajánlatukat Békésmegye I. alispánjához a kitézött határidőre annál bizonyosabban beadják, mivel később érkezendett ajánlatok tekintetbe vétetni nem fognak. Az árlejtési és szállítási feltételek Békésmegye mérnökénél és a megyei számvevőségénél megtekinthetők.

Gyulán 1871. april 18.

Karassiy István

Békés megye első alispánja.

Egy könnyű
druckféderes nyitott kocsi

jutányos áron eladó.

Venni szándékozók bővebb felvilágosítást nyerhetnek

Staszenka Vencel

nyergesnél (Ferentzy-utca)

39) 1—2 1240 sz. a.

Táncitanítási jelentés.

Öt éves kora gyermekektől kezdve bármily koraikat és bármely táncba rövid idő alatt betanít

Swarzkopf Fülöp

táncitanító.

40)

A francia nyelvet alaposan tanítja s tanítványokat elfogad

Vandruska Antal

41) 1—3 tornatanár.